

Szkolny Program Profilaktyczny

Szkoła Podstawowa Nr 11

w Gliwicach

ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE:

PROFILAKTYKA - to zorganizowany, profesjonalny i ukierunkowany, specjalny rodzaj działalności psychospołecznej, posiadający swoje systemy szkolenia, technologie, procedury oraz zaplecze naukowe i badawcze. Jest to proces wspierania zdrowia psychicznego i fizycznego przez pomoc i towarzyszenie uczniom w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach zdrowia.

PROFILAKTYKA:

I stopniowa - zapobieganie ukierunkowane na całą społeczność i badające ewentualne przyczyny zjawiska aby zniwelować ryzyko jej powstawania:

- Kampanie informacyjne w środkach masowego przekazu
- Zapewnienie społeczeństwu odpowiednich środków ochrony
- Promocja alternatywnych działań w danym środowisku społecznym i kulturalnym

II stopniowa - zapobieganie ukierunkowane na określoną społeczność, wysoce zagrożoną:

- Kampanie informacyjne (w oparciu o relacje międzyludzkie)
- Dostarczenie środków ochrony i szkolenia przygotowujące do ich używania
- Użycie środków farmaceutycznych i innych o bezpośrednim działaniu na jednostkę
- Modyfikacje prawa i zarządzeń w celu promocji pozytywnych zmian w zachowaniu społeczności o wysokim stopniu ryzyka lub zapobieganie ekspansji danego zjawiska

III stopniowa - zapobieganie ukierunkowane na jednostki, które zostały dotknięte uzależnieniem:

- Informowanie i szkolenie konkretnych osób
- Leczenie, rehabilitacja
- Utworzenie bazy leczniczo-rehabilitacyjnej

W naszej placówce realizuje się profilaktykę I oraz II rzędową. Profilaktyka I rzędowa dotycząca opóźnienia inicjacji wieku obejmuje w swym zakresie przede wszystkim oddział przedszkolny (w tym klasę „o”) oraz klasy nauczania zintegrowanego. Pewne elementy programu są również realizowane i przedstawiane na późniejszych szczeblach nauki - tutaj wkracza już profilaktyka II rzędowa, która zmierza do ograniczenia głębokości i czasu trwania różnych dysfunkcji. W swym celu ma skłonić uczniów do wycofywania się z działań aspołecznych.

Podstawy prawne działań profilaktyki w szkole regulują:

1. Konwencji o prawach dziecka

Art. 33. (aneks): „Państwa – Strony będą podejmowały wszelkie odpowiednie kroki, w tym ustawodawcze, administracyjne, socjalne oraz środki w dziedzinie oświaty, w celu zapewnienia ochrony dzieci przed nielegalnym używaniem środków narkotycznych i substancji psychotropowych, zgodnie z ich zdefiniowaniem w odpowiednich umowach międzynarodowych oraz w celu zapobiegania wykorzystywaniu dzieci do nielegalnej produkcji tego typu substancji i handlu nimi.”

2. Konstytucji Rzeczypospolitej. Art. 72.

3. Kodeksie postępowania karnego z dnia 6 kwietnia 1997 r. Art. 304.

4. Kodeksie postępowania cywilnego, Art. 572 (Dział II, rozdział 2).

5. Ustawach i rozporządzeniach:

- Ustawie o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity - Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572; obowiązuje od 17 grudnia 2004 r.; z późn. zm.).
- Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473; z późn. zm.).
- Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485; z późn. zm.: Dz. U. z 2006 r. Nr 7, poz. 47 i 48; Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469; Nr 120, poz. 826).
- Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109; z późn. zm.).
- Ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity - Dz.U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55; z późn. zm.: 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz. 1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
- Ustawie o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 180 poz. 1108). Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. Nr 111, poz. 535; z późn. zm. - Dz.U. Nr 113, poz. 731 z 1997 r., Dz.U. Nr 141, poz. 1183 z 2005 r.).
- Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1493).
- Rozporządzeniu MENiS z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 46).
- Rozporządzeniu MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 11, poz. 114).
- Rozporządzeniu MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26 , poz. 226).
- Rozporządzeniu MENiS z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletniego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (Dz. U. z 2004 r. Nr 178, poz. 1833).
- Rozporządzeniu MENiS z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach,

szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 19, poz. 167).

- Rozporządzeniu MEN z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 38).
- Rozporządzeniu MEN z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).

6. Programach narodowych i krajowych:

- Narodowym Programie Zdrowia (2007 - 2015)
- Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (2006 - 2010)
- Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii (2006 - 2010)
- Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (2006 - 2016)
- Programie Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przesłępczości wśród Dzieci i Młodzieży (2004 - 2014)
- Narodowym Planie Działania na rzecz Dzieci (2004 – 2012)
- Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego (2009 - 2013)
- Programie Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce (2008-2011)
- Rządowym Programie „Bezpieczna i Przyjazna Szkoła” (2008-2013)
- Kampania ogólnopolska „Zachowaj trzeźwy umysł”

DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Diagnoza środowiska szkolnego została opracowana na podstawie rozmów z uczniami i ich rodzicami, ankiet dotyczących warunków mieszkaniowych, bytowych rodzin, analizy zachowań dzieci w różnych sytuacjach społecznych ich wyników pracy i efektywności uczenia się oraz stopnia przyswajania wiedzy (...)

W naszych działaniach profilaktycznych szczególną uwagę zwrócić należy na:

- **Przejawy zachowań agresywnych** nasilających się wśród uczniów (określenie przyczyn występowania takich zjawisk i form jakie przybierają)
- Nasilające się **wulgaryzmy językowe**
- Rolę **masmediów** w kształtowaniu się negatywnych postaw społecznych (brak kontroli ze strony rodziców w korzystaniu z różnych mediów, nieumiejętność selekcjonowania programów)
- **Alkoholizm**, jako źródło degradacji życia rodzinnego, a jednocześnie podłoże do wejścia w nałóg prze dzieci wychowujące się w takim środowisku
- **Zaniedbanie wychowawcze** brak stosowania przez rodziców właściwych metod wychowawczych; wzmocnień pozytywnych i kar, brak zaspakajania podstawowych potrzeb emocjonalnych, materialnych, żywieniowych

STANDARDY DOTYCZĄCE JAKOŚCI PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO:

1. w szkole jest respektowana podmiotowość uczestników programu poprzez pozyskiwanie ich akceptacji i chęci uczestnictwa w zajęciach
2. nauczyciele szanują godność i indywidualność uczestników programu profilaktycznego
3. w czasie zajęć profilaktycznych szczególną uwagę zwraca się na poszanowanie prywatności i zachowanie dyskrecji
4. nauczyciele w swych działaniach uwzględniają wiek dzieci i poziom ich rozwoju
5. uwzględniany jest system wartości i stopień wrażliwości wszystkich uczestników programu
6. prowadzący działania profilaktyczne nie stosują żadnych technik, które naruszałyby mechanizmy obronne uczestników

NACZELNY CEL PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

Przeciwdziałanie i zapobieganie zagrożeniom oraz wszelkim objawom niedostosowania społecznego

Cele Programu Profilaktycznego:

- Bezpieczeństwo dziecka w domu i szkole
- Istota przyjaźni w życiu każdego człowieka
- Elementy zdrowego stylu życia, ze szczególnym zwrócenie uwagi na radzenie sobie ze stresem , zachowania asertywne i empatyczne
- Podejmowanie świadomych decyzji w sprawie używek
- Rozbudzanie zainteresowania własnym rozwojem i zdrowiem – realizacja programu „Żyj zdrowo”

Główne zagadnienia:

- Życie i zdrowie to moje największe wartości
- Szacunek do drugiego człowieka
- Agresja i stres w naszym życiu
- Jestem ostrożny w kontaktach z nieznanymi

Zadania ukierunkowane na ucznia:

- Spontaniczny udział w życiu szkoły
- Ukierunkowanie działań na realizację celów szkoły
- Motywowanie do wytrwałych działań pozwalających rozwijać swoje wiadomości i umiejętności z zastosowaniem różnych metod

Zadania realizowane przez rodziców:

- Szeroko rozumiana współpraca ze szkołą
- Udział rodziców w realizacji i wdrażaniu programu
- Formy pedagogizacji
- Podejmowanie wspólnych celów i działań

Zadania realizowane przez nauczyciela:

- Podnoszenie kwalifikacji
- Dbanie o prawidłowy obieg informacji
- Planowanie działań i ich sprawna organizacja
- Czuwanie nad spójnością oddziaływań profilaktycznych i wychowawczych wszystkich pracowników
- Realizacja Programu Wychowawczego i Profilaktycznego

METODY:

- Gry i zabawy
- Rozmowy kierowane
- Pogadanki
- Dyskusje
- Psychodramy
- Szkolenia
- Wycieczki tematyczne
- Burza mózgów
- Ankiety

FORMY PRACY

- Praca indywidualna
- Praca w grupach
- Praca w zespołach zadaniowych
- Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne
- Zajęcia logopedyczne
- Zespoły dydaktyczno-wyrównawcze
- Porady pedagogiczno-psychologiczne
- Konsultacje
- Wydawanie gazetki

TREŚCI

- Przedstawienie zagrożeń związanych z alkoholizmem, nikotynizmem
- Wdrażanie do właściwego zagospodarowania czasu wolnego
- Ukazanie znaczenia stosowania właściwych metod wychowawczych przez rodziców
- Przedstawienie zasad prawidłowej komunikacji (ze szczególnym uwzględnieniem nasilających się w słowniku biernym i czynnym uczniów wulgaryzmów)
- Przedstawienie informacji nt. różnych typów niedostosowania społecznego (w szczególności agresja fizyczna i psychiczna)
- Zwrócenie uwagi na właściwe korzystanie przez dzieci z masmediów
- Propagowanie zdrowych zasad życia poprzez realizację programu Zdrowotnego „Żyj zdrowo”
- Zwrócenie uwagi na istotną rolę w życiu człowieka zachowań asertywnych i emptycznych

OCZEKIWANE EFEKTY

- Uczniowie systematycznie realizują obowiązek szkolny
- Uczeń zna i stosuje zasady higienicznego trybu życia
- Zwiększy się świadomość wychowawcza rodziców
- Zwiększy się kultura osobista uczniów
- Będą zrozumiały procesy komunikacji werbalnej i poza werbalnej
- Zarówno rodzice, uczniowie i nauczyciele poszerzą swoje wiadomości i umiejętności na temat różnego rodzaju uzależnień
- Dzieci będą potrafiły kontrolować swoje reakcje emocjonalne (brak zachowań agresywnych)
- poszerzona zostanie współpraca z instytucjami wspomagającymi rozwój dziecka (policja, PPP, Ośrodek Leczenia Uzależnień, MOPS itp.)
- Rodzice będą potrafili właściwie ukierunkować rozwój swoich dzieci z wykorzystaniem masmediów
- Uczniowie świadomie i umiejętnie korzystają ze współczesnych środków audiowizualnych

PODMIOT ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

PRZEDSZKOLE

Cel główny: dzieci preferują aktywny tryb życia.

Cele operacyjne:

- Potrafią aktywnie spędzać czas
- Wiedzą jakie ma on znaczenie dla ich rozwoju
- Zdrowo się odżywiają
- Wybierają zdrową żywność
- Czują się bezpiecznie w swoim środowisku

OKRES WCZESNOSZKOLNY

Cel główny: Uczniowie znają różnice pomiędzy zdrowym odżywianiem, a substancjami szkodliwymi.

Cele operacyjne:

- Znają swoje mocne i słabe strony
- Stosują podstawowe zasady kultury społecznej
- Dostrzegają różnice między pożywieniem, a używkami

Znają listę osób dorosłych, które mogą im pomóc - są tolerancyjni

KLASA 4

Cel główny: Dzieci potrafią właściwie się komunikować i wykorzystywać swój czas wolny

Cele operacyjne:

- Uczniowie znają różne sposoby komunikowania się
- Różnicują komunikację werbalną i pozawerbalną
- Stosują zasady kulturalnego porozumiewania się
- Wiedzą w jaki sposób zagospodarować swój czas wolny
- Znają różne zagrażające im niebezpieczeństwa (posiadają o nich podstawowe informacje)
- Nie stosują agresywnych zachowań, jako formy wyładowania frustracji, czy osiągnięcia założonego celu

KLASA 5

Cel główny: Znajomość pojęcia uzależnienia i sposobów radzenia sobie z nim.

Cele operacyjne:

- Dzieci znają pojęcie uzależnienia
- Różnicują nadużywanie od używania
- Wiedzą, co może uzależniać

- Radzą sobie z presją rówieśników
- Są asertywni i zdolni do empatii

KLASA 6

Cel główny: Dzieci wiedzą, jak zwalczać uzależnienie, gdzie szukać pomocy i wsparcia.

Cele operacyjne:

- Znają listę osób i instytucji wspomagających
- Stosują prawidłowe normy zachowań społecznych
- Wiedzą jaki wpływ mają na nasze życie środki masowego przekazu
- Potrafią wyjaśnić znaczenie pojęcia profilaktyka

RODZICE:

Cel główny: rodzice potrafią właściwie pokierować rozwojem swoich dzieci i zapewniają im odpowiednie wzorce

Cele operacyjne:

- Potrafią rozmawiać z dziećmi
- Znają zagrożenia jakim podlegają ich dzieci (potrafią je rozpoznawać)

- Mają świadomość jaka jest rola masmediów w kształtowaniu odpowiednich wzorcach
- Są przeciwni zjawisku agresji i wiedzą, jak jemu zapobiegać
- Są świadomi odpowiedzialności rodzica w związku z prawidłowym rozwojem psychologiczno - emocjonalnym ich dzieci.

TEMATYKA ZAJĘĆ PROFILAKTYCZNYCH

KLASA/GRUPA WIEKOWA	TEMATY ZAJĘĆ
PRZEDSZKOLE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywne i twórcze spędzanie czasu wolnego 2. Warzywa i owoce, jako źródło naszego zdrowia 3. Co to jest bezpieczeństwo? Jak o nie dbać? 4. Szkoła moim domem
KLASY 1 - 3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znam swoje zalety i wady 2. Jestem osobą kulturalną 3. Czy odróżniam pożywienie od używek? 4. Słowo o (nie) tolerancji 5. Program profilaktyczny „Nasze dzieci są bezpieczne”
KLASA 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co to jest komunikacja? 2. Rodzaje komunikacji - różnicowanie 3. Współczesne komunikatory, a rozwój cywilizacji 4. Tworzenie dekalogu właściwego porozumiewania się 5. Jak wykorzystuje swój czas wolny? 6. Niebezpieczeństwa współczesnej cywilizacji - poznanie pojęć alkoholizm, narkomania, niktynizm 7. Czym jest agresja? Rodzaje i przejawy 8. Agresja jest mi obca - techniki relaksacji napięć
KLASA 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie pojęcia uzależnienie. Rodzaje uzależnień 2. Różnicowanie używania od nadużywania 3. Co jest dla mnie zagrożeniem? - czy ja też mogę się uzależnić? 4. Asertywność - żyję z nią na co dzień 5. Źródła empatii - jaki naprawdę jestem? 6. Zabawy i gry symulacyjne - postawa Nie
KLASA 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jakie normy zachowań społecznych nas obowiązują? 2. Jak walczyć z uzależnieniem? 3. Tworzenie listy osób, instytucji wspomagających 4. Profilaktyka nie jest mi obca 5. Masmedia - źródłem konfliktu? 6. Selektywność w wyborze właściwych programów telewizyjnych

DROGA INTERWENCJI WYCHOWAWCZEJ W PRZYPADKU WYSTĘPOWANIA AGRESJI W SZKOLE

Uczniowie - sprawcy agresji - muszą znać i zrozumieć podstawową zasadę;
W szkole nie ma miejsca na agresję i żadna jej postać nie będzie tolerowana przez dorosłych!!!!

Wszyscy uczniowie powinni znać obowiązujące w szkole normy oraz konsekwencje ich nieprzestrzegania. W miarę możliwości powinni wziąć aktywny udział w ich ustaleniu. Wszyscy pracownicy szkoły powinni natychmiast i w podobny sposób reagować na wszelkie obserwowane przejawy agresji:

- zwracać uwagę
- wyrażać swój sprzeciw
- powoływać się na obowiązujące w szkole normy
- stosować konsekwencje lub kary, jeśli to konieczne

PRZEJAWY AGRESJI W SZKOLE:

1. Objawy agresji skierowanej na rówieśników:

- przemoc fizyczna: bicie, kopanie, zamykanie, popychanie, plucie itp.
- Zamierzone znęcanie się nad kolegami, psychiczne, społeczne, krzywdzenie
- Zmuszanie do palenia, picia
- Wymuszania materialne, wyłudzenie pieniędzy, kradzieże
- Zastraszanie, groźby, szantaż, szykanowanie
- Wulgaryzmy
- Ośmieszanie, przezwiska, obmawianie, oczernianie, plotkowanie, namawianie się

2. Objawy agresji skierowane na nauczycieli i pracowników szkoły;

- lekceważący stosunek do nauczycieli
- arogancja wobec nauczycieli, pracowników szkoły
- agresja, bierny opór wobec nauczyciela
- wulgaryzmy
- groźby wobec nauczycieli

3. Objawy agresji skierowanej na budynek szkoły;

dewastacja sprzętu szkolnego; urywanie klamek, malowanie po ścianach, niszczenie ławek i krzeseł, niszczenie urządzeń sanitarnych w toaletach, niszczenie pomocy dydaktycznych kradzieże pomocy dydaktycznych

ETAPY INTERWENCJI WYCHOWAWCZEJ

1. Jeżeli pracownik szkoły stwierdzi, że uczeń przejawia zachowania agresywne (względem innych uczniów, pracowników szkoły, samego siebie lub przedmiotów wyposażenia szkoły) zgłasza sprawę do wychowawcy ucznia po wstępnej interwencji.

2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem, której celem jest doprowadzenie do przerwania stosowania przez ucznia przemocy (respektowania obowiązujących w szkole norm) i wypracowania konstruktywnego rozwiązania problemu. Rozmowa powinna kończyć się spisaniem z uczniem umowy zawierającej zobowiązania ucznia do nie stosowania konkretnych zachowań agresywnych. Aby umowa przyniosła efekt, powinna być sformułowana bardzo precyzyjnie i zawierać informacje o konsekwencjach jej nieprzestrzegania
3. Rozmowy powinny trwać aż do momentu całkowitego wygaśnięcia negatywnego zachowania ucznia. Jeśli rozmowy nie przynoszą rezultatów wychowawca zaprasza innego nauczyciela. Na kolejnym etapie włącza się do rozmów pedagog, później rodzice, dyrekcja, ewentualnie w miarę potrzeb policja.
4. W trakcie całej interwencji należy uważnie obserwować zachowania dziecka. Nauczyciele uczący w danej klasie są włączeni do działań, zwracają uwagę na zachowanie ucznia. O stosowaniu tej zasady uczeń powinien wiedzieć.
5. Przez cały czas nauczyciele powinni nagradzać pozytywne zachowania ucznia, a negatywne karać. Konsekwencje kary powinny mieć swoją hierarchię, a także powinny być dostosowane do konkretnego ucznia i co bardzo ważne muszą być zgodne z obowiązującym w szkole Statutem. Uczeń powinien być poinformowany co go czeka.

W pracy z uczniem stosującym przemoc ważne jest, aby nauczyciel pomógł dziecku zastąpić dotychczasowe negatywne zachowania pozytywnymi. Taka praca wymaga czasu, zaangażowania, często pracy zespołu nauczycieli pewnej wiedzy psychologicznej i pomysłowości. Praca ta musi rozpocząć się od dokładnego zdiagnozowania przyczyn agresywnych zachowań danego dziecka i zastosowania odpowiednich oddziaływań wychowawczych np.:

- Słowne dowartościowanie pozytywnych zachowań
- Tworzenie specjalnych sytuacji i organizacja zajęć edukacyjnych
- Nauczyć się zaspakajania swoich potrzeb w pozytywny sposób
- Pomagać w rozwijaniu talentów

- Nauczyciel powinien zadbać także o to aby być pomocnym w rozwiązywaniu osobistych problemów ucznia poprzez:
 - Ułatwienie kontaktu z pedagogiem szkolnym
 - Znalezienie grupy socjoterapeutycznej, edukacyjnej lub terapeutycznej przy pomocy PPP i Ośrodka Pomocy Rodzinie, Ośrodka Interwencji Kryzysowych

INTERWENCJA WYCHOWAWCZA W PRZYPADKU STWIERDZENIA ZANIEDBANIA WYCHOWAWCZEGO

1. Jeżeli pracownik szkoły stwierdzi, że uczeń jest zaniedbany wychowawczo (np. dziecko przychodzi do szkoły brudne, niedomyte, ubrane nieadekwatnie do pory roku, nie posiada odpowiednich książek i przyborów szkolnych, jest anemiczne, niedożywione, często choruje {chore zęby, wszawica}, jest chronicznie zmęczone {szybko się męczy}, ciągle niewyspane zgłasza sprawę do wychowawcy ucznia.
2. Wychowawca wzywa rodziców ucznia celem zdiagnozowania przyczyn zaistniałego stanu rzeczy oraz wspólnego wypracowania sposobu poprawy sytuacji (zorganizowanie dożywiania dzieci, nawiązanie współpracy z pomocą społeczną, organizacjami charytatywnymi, pedagogiem szkolnym, psychologiem)
3. Jeżeli mimo zastosowania różnych środków zaradczych sytuacja wychowawcza dziecka nie ulega poprawie (z winy rodziców) pedagog szkolny kieruje sprawę do MOPS-u, Sądu Rodzinnego

INTERWENCJA WYCHOWAWCZA W PRZYPADKU STWIERDZENIA ALKOHOLOWIZMU W RODZINIE

1. Jeżeli pracownik szkoły dowie się, iż w środowisku rodzinnym ucznia nadużywa się alkoholu (jedno z rodziców jest alkoholikiem) i zjawisko to ma negatywny wpływ na zaspokojenie podstawowych potrzeb dziecka oraz ogranicza jego możliwości edukacyjne (realizację obowiązku szkolnego), zgłasza się sprawę do wychowawcy ucznia.
2. Wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym przeprowadzają wywiad środowiskowy celem zdiagnozowania sytuacji rodzinnej oraz bytowej ucznia. W miarę potrzeby rodzice są zachęceni do współpracy z poradnią antyalkoholową
3. Jeżeli rodzice nie chcą nawiązać współpracy ze szkołą bądź instytucjami lub placówkami oferującymi pomoc antyalkoholową, a ich alkoholizm nie pozwala dziecku w pełni realizować obowiązku szkolnego sprawa zostaje skierowana do Sądu Rodzinnego

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO:

Szkolny Program Profilaktyczny obejmuje całą społeczność szkolną:

- Liderze profilaktyki szkolnej
- Wszyscy nauczyciele realizujący cele programu
- Uczniowie objęci tymi oddziaływaniami
- Rodzice

PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE

- GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH - przy współpracy z komisją od 5 lat jest realizowany Program 7 kroków
- OŚRODEK LECZENIA UZALEŻNIEŃ w Zabrze - raz w roku pracownicy ośrodka realizują program profilaktyczny :Noe, Debata
- OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ - współpraca z tą instytucją pozwala szkole na szereg działań w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb materialnych, żywieniowych naszych uczniów
- POLICJA - systematyczny kontakt z Policją pozwalają na bieżąco rozwiązywać wszelkie kłopoty i trudności wychowawcze. Współpracując z dzielnicowym Ligoty Zaborskiej przeprowadzany jest program profilaktyczny „nasze dzieci są bezpieczne”
- SĄD / KURATORZY - współpraca z tymi instytucjami pozwala na uregulowanie wszelkich problemów prawnych naszych uczniów. Szereg wniosków przez nas wystosowanych miał w swym założeniu pomóc w unormowaniu sytuacji rodzinnej, zażegnaniu trudności z jakimi borykają się uczniowie i ich rodzice
- PORADNIA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA - dzięki aktywnej i systematycznej współpracy z poradnią uczniowie na bieżąco są badani pedagogicznie i psychologicznie, w ten sposób stwarza się im lepsze warunki do rozwoju psychofizycznego. Są kierowani na dodatkowe badania, konsultacje lekarskie, przydzielani na zajęcia logopedyczne, korekcyjno - kompensacyjne
- OŚRODEK POMOCY RODZINIE - dzięki stałemu kontaktowi szkoła ma sposobność udzielania fachowej pomocy rodzinom z trudnościami wychowawczymi, rodzice mają tam sposobność spotkania się z psychologami i terapeutami, którzy są w stanie pomóc im w rozwiązaniu różnorodnych trudności.

ZAJĘCIA WSPOMAGAJĄCE ODDZIAŁYWANIA PROFILAKTYCZNE NA TERENIE SZKOŁY

- *ZAJĘCIA SPORTOWE* - właściwy dobór ćwiczeń i form aktywności fizycznej daje możliwość rozładowania negatywnych emocji, frustracji narastającej u uczniów. Uczą się oni również respektowania zasad moralnych i pracy grupowej (właściwie rozumiane współzawodnictwo). Na terenie szkoły są prowadzone zajęcia SKS również w każdą sobotę, uczniowie biorą udział w zawodach międzyszkolnych, są organizowane imprezy sportowe, które stanowią tradycję naszej szkoły: Dzień Sportu, rodzinny turniej tenisa stołowego.

- *LEKCJE WYCHOWAWCZE* - w ramach zajęć wychowawczych nauczyciele wykorzystują tematykę zawartą w ścieżce prozdrowotnej, czytelniczo-medialnej; rozwiązują bieżące problemy wychowawcze, realizują zagadnienia zawarte w Programie Wychowawczym szkoły
- *WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE* - dzieci uczą się jak radzić sobie w codziennym życiu, rozpatrywane są treści o życiu seksualnym człowieka, wartościach przekazywanych przez rodzinę; świadomym i odpowiedzialnym rodzicielstwie
- *ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA* - w ramach zajęć uczniowie wdrażani są do właściwego korzystania z czasu wolnego; są prowadzone zajęcia relaksacyjne niwelujące napięcie emocjonalne, nadpobudliwość; uczniowie uczą się współpracować i współdziałać w grupie
- *ŚWIETLICA SZKOLNA* - uczniowie uczą się współżycia w grupie, respektowania pewnych zasad i norm społecznych, rozwijane są ich umiejętności plastyczne, udzielana jest im pomoc w zakresie odrabiania prac domowych
- *ZAJĘCIA LOGOPEDYCZNE, KOREKCYJNO-KOMPENSACYJNE* - stanowią dodatkową formę pomocy uczniom w zakresie wyrównywania i korygowania istniejących braków
- *KONKURSY SZKOLNE I MIĘDZYSZKOLNE* - dzieci mają sposobność rozwoju swoich umiejętności i wiadomości, ich praca jest ukierunkowana przez nauczycieli. Poprzez udział w takich przedsięwzięciach kształtuje się ich poczucie własnej wartości, wzrasta samoocena
- *UROCZYŚCISCI SZKOLNE* - uczniowie mają możliwość wykazania się swoją pomysłowością, rozwijają swoją twórczość, uczą się zasad właściwej autoprezentacji
- *GAZETKI* - na terenie szkoły jest wydawana gazetka: LIGOTKA o zasięgu sublokalnym dotycząca problemów naszej szkoły, zawiera ona najistotniejsze wydarzenia, które miały w niej miejsce i stanowi doskonałą formę rozpropagowania szkoły na pobliskim terenie.
- *Program Zdrowotny „Żyj zdrowo”*
- *Zajęcie metodą Weroniki Sherborne* – są to metody pracy z dziećmi korygujące zaburzenia i stymulujące ich rozwój
- *Program Przyjaciele Zippiego* - Jest to międzynarodowy program Partnership for Children, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi. Nie koncentruje się on na dzieciach z konkretnymi problemami czy

trudnościami, ale promuje zdrowie emocjonalne wszystkich małych dzieci. Program skierowany jest do dzieci 5-7

PROGRAMY REALIZOWANE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 11 W RAMACH ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

- DRUGI ELEMENTARZ czyli program 7 kroków - realizowany w szkole już wielokrotnie, obejmujący zagadnienia dotyczące alkoholizmu, sposobu radzenia sobie w sytuacjach trudnych, umiejętności właściwej komunikacji, odmawiania
- SPÓJRZ INACZEJ - obejmuje elementy oddziaływań empatycznych i asertywnych. Zawiera tematy dotyczące zagrożeń cywilizacyjnych, właściwych kontaktów rówieśniczych z osobami dorosłymi. Zwraca uwagę na kulturę życia codziennego
- PRZEMOC WOBEC DZIECI - określa niewłaściwe zachowania dorosłych, obcych względem dzieci. Uczy rozróżniania dobrego i złego dotyku, różnicowania intencji innych względem siebie
- NASZE DZIECI są BEZIECZNE - Program został opracowany na podstawie materiałów przygotowanych przez Komendę Stołeczną Policji i Gminę Warszawa-Centrum
- TRZEŻWY UMYŚŁ - Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł” to realizowana od 2002 roku ogólnopolska akcja podejmująca problem profilaktyki uzależnień. Jednym z jej najważniejszych celów jest promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec wielu patologii, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy
- PROGRAM ANTYNIKOTYNOWY DLA 5-6LATKÓW - Jednym z głównych celów Narodowego Programu Zdrowia jest zmniejszanie rozpowszechniania palenia tytoniu. Szczególny nacisk położony jest na zapobieganie palenia wśród dzieci i młodzieży. Tak więc zapobieganie podejmowaniu palenia w wieku rozwojowym jest nieodzownym warunkiem skuteczności przeciwdziałania epidemii chorób odytoniowych, a edukacja antytytoniowa staje się niezbędnym elementem wychowania zdrowotnego, socjalizacją od podstaw od najmłodszych lat, zważywszy na szczególnie niekorzystne zjawisko biernego palenia.
- BEZPIECZNA SZKOŁA - Program „Bezpieczna i przyjazna szkoła” ukierunkowany został na budowanie szkoły wspierającej uczniów i jednocześnie wymagającej. Istotą programu jest kreowanie klimatu współpracy, porozumienia, wzajemnego szacunku i dialogu

DOKUMENTACJA:

- Dzienniki lekcyjne
- Dziennik pedagoga
- Notatki służbowe
- Dokumentacja szkoły
- Teczki wychowawcy
- Dzienniki zajęć dodatkowych

PROCEDURY OCENY SKUTECZNOŚCI PROGRAMU:

NARZĘDZIA MONITOROWANIA I EWALUACJI:

1. Ankieta dotycząca wartości uznawanych przez uczniów - jest przeprowadzana co roku w naszej placówce. W swym założeniu ma pomóc w określeniu jakie wartości są dla naszych uczniów istotne i czy oddziaływania profilaktyczne prowadzone na terenie placówki przynoszą oczekiwane rezultaty.
2. Ankieta dotycząca poczucia bezpieczeństwa w szkole - ze względu na zachowania agresywne oraz różnorodne formy zagrożeń jakie istnieją we współczesnym świecie każdego roku są prowadzone ankiety ewaluacyjne, które w pełni pokazują jak zmieniają się zachowania naszych uczniów i czy wzrasta u nich poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły.
3. Rozmowy indywidualne - wywiady - notatki z tych rozmów przedstawiają jak kształtuje się poziom życia naszych rodziców i są obrazem ich potrzeb oraz oczekiwań w stosunku do szkoły.
4. Analiza osiągnięć szkolnych - wyników badań - badania wyników nauczania, a także uzyskiwane postępy w nauce przez naszych uczniów stanowią źródło wiedzy na temat ich potrzeb i możliwości, a jednocześnie umożliwiają dokonanie stosownych zmian w procesie nauczania, aby wyniki były jak najlepsze.
5. Analiza dokumentacji z uczestnictwa w realizowanych dotychczas programach profilaktycznych w szkole i poza nią - realizacja poszczególnych programów profilaktycznych jest ściśle uwarunkowana potrzebami uczniów, rodziców, jak i nauczycieli. Systematyczna ich realizacja, jak i kontynuacja tego typu działań pozwala na określenie stopnia zmian w zachowaniu i postępowaniu, co do których program był kierowany.
6. Analiza dokumentacji szkolnej dotyczącej interwencji wychowawczej - notatki służbowe na temat różnorodnych interwencji wychowawczych pokazują jaki jest poziom życia materialna - bytowego rodzin naszych uczniów, z jakimi kłopotami wychowawczymi i rodzinnymi muszą zmierzać się i jakiej dodatkowej pomocy wymagają. Takie informacje są nieodzowne w pracy profilaktycznej.
7. Wnioski i opinie pedagogiczne(zalecenia) - pozwalają sprecyzować oddziaływania profilaktyczno - wychowawcze, jakie winna prowadzić placówka, aby skuteczność ich pracy była satysfakcjonująca.

W miarę potrzeb wynikających z bieżących problemów wychowawczych nauczyciele dostosowują zakres realizowanej tematyki do danej sytuacji.